

ženik pravovremeno protestirao manjak koji je ustanovljen kod iskrucavanja i da je osigurninu osnovano isplatio.

E.V.

VIŠI PRIVREDNI SUD NR HRVATSKE

Drugostepena presuda od 1.III 1961.

Vijeće: dr Ernest Vajić, dr Pavle Vinski, dr Ljubomir Gregov

Na skladišni posao ne primjenjuju se propisi o kupoprodaji robe - Deponent ne može odbiti preuzimanje uskladištene robe koja je naknadno pronadjena u skladištu depozitara, ali zadržava pravo na naknadu štete

Tužitelj je naveo da je kod Poduzeća luka i skladišta - tuženika uskladištio 248 bala kože. Na njegov zahtjev, da mu tuženik preda uskladištenu robu, dobio je samo 246 bala, dok su 2 bale manjkale. Budući da je tužitelj špediter, i kao takav radio u ovom poslu za račun svog komitenta, to je on komitentu nadoknadio štetu za manjkajuće bale, pa traži da mu tu štetu tuženik nadoknadi. Prvostepeni sud je udovoljio tužbenom zahtjevu. Na osnovi nespornog činjeničnog stanja - tvrdi prvostepeni sud - tuženik je bio u zakašnjenju "sa isporukom robe". Tužitelj je stoga, prema pravnom stajalištu prvostepene presude, imao pravo da po svom izboru traži: ili ispunjenje ugovora, ili da odustane od ugovora, s time da traži naknadu štete. Prema toj presudi, tužitelj je dao tuženiku naknadni rok za "isporuku", pa kako tuženik nije ispunio ugovor u naknadnom roku u jednom "različnom kraćem roku", tužitelj je bio ovlašten da odustane od ugovora i da traži da mu naknadi utuženi iznos, tj. onaj koji je on sa svoje strane platio svome komitentu. Na žalbu tuženika drugostepeni sud je pobijanu presudu prvostepenog suda preinačio i tužbeni zahtjev odbio.

Stajalište drugostepenog suda je slijedeće:

Između stranaka zaključen je ugovor o uskladištenju, dakle posebna vrsta ugovora o pohrani (depozitu). Ovu okolnost prvostepeni sud nije uzeo u obzir prilikom donošenja presude. Prvostepeni sud očito pogrešno smatra, da je tuženik bio dužan da "isporuči" robu tužitelju, uzima dakle kao da je među strankama zaključen ugovor o kupoprodaji. Ako je naime zaključen ugovor o uskladištenju, tada skladištar nema dužnosti da "isporučuje" robu, već mora na traženje stranke koja je uskladištila robu, pre-

dati robu. Polazeći sa pogrešne pretpostavke da je tuženik bio dužan da robu "isporuči" tužitelju, pobijana presuda pogrešno primjenjuje na pravni odnos među strankama pravna pravila građanskog prava, odnosno Općih uzanaca, koja vrijede za isporuku robe. Tako prvostepeni sud pogrešno smatra, da okolnost, što tuženik isprva nije pronašao dio uskladištene robe, ima za posljedicu da tužitelj nakon protoka primjerenog roka može odustati od ugovora, te umjesto "isporuke" tražiti naknadu štete zbog neispunjenja ugovora, bez obzira na to što se u međuvremenu pronašla zametnuta roba. Ovo je pravno stajalište pogrešno. Deponent, dakle u ovom slučaju tužitelj, ne može robu koju je on predao na čuvanje, a koja je pronadjena, staviti na "raspolaganje" depozitaru odnosno skladištaru. Skladištar je samo čuvar stvari, on čuva uskladištenu robu u ime pohranitelja, tj. tužitelja. Prema tome on nije dužan, niti ovlašten, da ovu robu zadrži za sebe. Budući da je sporna roba - prema sporazumnim izjavama parničnikih stranaka - pronadjena, tužitelj nema prava da prisili skladištara, tj. tuženika da zadrži za sebe tu robu, i da traži od skladištara da mu naknadi njenu vrijednost.

Iz izloženih razloga tužbeni zahtjev nije osnovan.

Drugostepeni sud u svojoj presudi, izričito napominje da tužitelju ovom presudom nije oduzeto pravo da traži od tuženika naknadu štete, koja je nastala uslijed toga što tuženik isprva nije bio u stanju da preda robu koju je imao na svome skladištu. Tako napose tužitelj ima pravo da traži naknadu one štete koja je nastala uslijed toga što je roba dugim ležanjem na skladištu postala manje vrijedna, ili i sasvim neupotrebljiva. Tužbeni zahtjev ne zasniva se međjutim na tvrdnji da je roba izgubljena, niti na tvrdnji da je nastala neka odredjena šteta zbog zakašnjenja, pa stoga nije bilo osnove da se u ovom sporu razmotre navedene okolnosti. Tužitelj svoj zahtjev u ovom sporu zasniva na tvrdnji da je roba doduše pronadjena, ali da on nije uopće dužan da ju preuzme, i da je stoga tuženik dužan da mu nadoknadi iznos što ga je on platio svom komitentu. Na ovom činjeničnom temelju, prema onom što je izloženo, ne može temeljiti svoj zahtjev, jer je on dužan robu preuzeti.

E. V.

Bilješka. - Stajalište koje je drugostepeni sud zauzeo u gornjoj presudi činjenam se da je potpuno opravdano. Deponent bi, mislino, imao pravo na naknadu štete od skladištara i u slučaju kada bi mu roba bila predana u potpuno ispravnom stanju. On naime, po svojoj

ekonomskoj funkciji, radi za račun trećih osoba, i to skladištaru mora biti poznato. Deponentov komitent može imati opravdanih razloga da odbije preuzimanje robe koja mu je predana sa zakašnjem. Deponent bi, za naknadu štete od skladištara, morao dokazati da je sve učinio da se šteta umanji, tj. da je nastojao prodati odnosnu robu u svrhu da za nju dobije što veću cijenu. Skladištar bi mu, pod ovom pretpostavkom, odgovarao za razliku između dobivene cijene za robu i iznosa koji je špediter isplatio svom komitentu.

B.J.

VIŠI PRIVREDNI SUD NR HRVATSKE

Drugostepena presuda od 15. III 1961.

Vijeće: dr Ernest Vajić, dr Dušan Arneri, dr Marko Plemić

Filijala odnosno pogon poduzeća nije samostalna pravna osoba - špediter ne odgovara za krivnju željeznice u pogledu carinjenja robe

Poduzeće Export-drvo u Zagrebu dalo je poduzeću Jugotransport kao svom špediteru nalog da izvrši otpremu u inozemstvo dva vagona bukove i jedan vagon hrastove gradje, koja se nalazila na skladištu u Rijeci. Špediter je ovaj nalog prenio pogonu poduzeća Export-drva, koji se nalazi na Rijeci, i ujedno mu dostavio popunjene tovarne listove, da bi ih taj pogon predao željeznici radi prijevoza robe u Trst. Ujedno je trebalo izvršiti i carinjenje te robe. Željeznica je prekasno postavila wagone za carinjenje, pa roba nije bila otpremljena u Trst, jer je brod, na koji je morala biti ukrcana, već bio otplovio.

Pogon poduzeća Export-drva tuži poduzeće Jugotransport za naknadu štete.

Prvostepeni sud je tuženika obvezao na plaćanje iznosa prema tužbenom zahtjevu. Prema stajalištu prvostepenog suda treba razlikovati dva pravna odnosa: onaj između poduzeća Export-drvo Zagreb, kao komitenta, i tuženika kao njegovog špeditera, te onaj između tužitelja (tj. pogona poduzeća Export-drvo Rijeka) i tuženika. Prema ugovoru zasnovanom na ovom drugom odnosu tuženik se obvezao na pravodobno carinjenje robe koju je tuženik predao na prijevoz željeznici. Budući da on tu svoju obvezu nije izvršio,